

VARIG FORSIKRING SURNADAL

ÅRSRAPPORT 2018

Årsberetning

Årsregnskap

Revisjonsberetning

Generalforsamling blir avholdt 30.4.2019, kl. 12.00 på Thon Hotel Surnadal

Sakliste:

1. Godkjenning av innkalling og sakliste
2. Valg av møteleder
3. Valg av referent
4. Valg av to personer til å underskrive protokollen
5. Årsmelding og regnskap
6. Valg
7. Fastsettelse av godtgjørelser

Varig Forsikring Surnadal

Årsberetning 2018

Om selskapet

Varig Forsikring Surnadal er et eget lokalt skadeforsikringsselskap, med konsesjon innenfor brannforsikring. Selskapet ble stiftet i 1849, og har vært i sammenhengende drift siden. Tidligere het selskapet Gjensidige Forsikring Surnadal, men skiftet navn på generalforsamlingen i 2018.

Selskapet er distributør for Gjensidige Forsikring ASA sine produkter i vårt markedsområde, som er Surnadal kommune og Ålvundfjord krets i Sunndal kommune. Kjernevirksomheten er skadeforsikring, som omfatter både skade- og personforsikringsprodukter. I tillegg tilbyr selskapet produkter innen pensjon og sparing til privat- og næringslivskunder. Salg av forsikringsprodukter som ikke inngår i vår konsesjon, selger vi på provisjonsbasis for Gjensidige Forsikring ASA. Selskapet er en betydelig aktør i området på skadeforebyggende tiltak, for å redusere faren for brann og ulykker i lokalsamfunnet.

Selskapet har et tett samarbeid med Gjensidige-konsernet, og de øvrige 14 selvstendige brannkassene i Norge.

Organisasjon

Varig Forsikring Surnadal er eid og styrt av kundene i selskapet. Generalforsamlingen er øverste myndighet, og denne ble avholdt 24. mai på Thon Hotell Surnadal. Styret i selskapet har følgende sammensetning

Sivert Moen	Styreleder	på valg 2019
Ellbjørg Haugen Larsen	Nestleder	på valg 2021
Bente Krangnes Edvardsen	Styremedlem	på valg 2020
Ivar Melkild	Styremedlem	på valg 2019
Iren Krangnes Berset	Styremedlem	Valgt av de ansatte

Selskapet har 4 heltidsansatte, 2 kvinner og 2 menn. I tillegg har selskapet ansatt vaskehjelp i en liten stillingsprosent. Det har ikke vært utskiftninger i staben i løpet av året.

Selskapet er underlagt lovens krav om kjønnsrepresentasjon i de styrende organer. Styrets sammensetning tilfredsstiller kravene, og man har ikke funnet det nødvendig å iverksette spesielle tiltak med hensyn til likestilling.

Varig Forsikring Surnadal er medlem i Brannkasseforum, som er en felles interesseorganisasjon for alle brannkasser som har avtale med Gjensidige. Her møtes jevnlig de daglige lederne til faglig utveksling, og et par ganger i året deltar også styrelederne til gode samlinger for å diskutere felles problemstillinger. Selskapet ser det som svært viktig å delta i dette forumet og å utvikle samarbeidet videre. Styreleder og daglig leder deltar også på møter i Møre og Romsdal Brannkasselag, som har som formål å styrke samarbeidet mellom brannkassene i Møre og Romsdal.

Arbeidsmiljø

Styret har en klar oppfatning av at arbeidsmiljøet i selskapet er svært godt. Det er ikke innrapportert sykdom eller ulykker i forbindelse med arbeid i 2018. Sykefraværet i bedriften er lavt. Selskapet har en bedriftshelseavtale med Midtnorsk HMS-senter.

Selskapet har nyoppussede lokaler i AMFI Surnadal, med egne kontorer til alle ansatte samt trivelige pause- og møterom.

Selskapet driver ikke med forsknings- og utviklingsaktiviteter, og har ikke aktivitet som forurenser det ytre miljø.

Forsikringsvirksomheten

Selskapet oppnådde i 2018 en forbedring av forsikringsresultatet i forhold til året før. Dette skyldes økning i provisjonsinntektene, samt en liten nedgang i erstatningskostnadene. Resultatet av forsikringsvirksomheten ble 1,98 mill kroner mot 1,68 mill kroner i 2017. En medvirkende årsak til dette gode resultatet er høyt fokus på risikoseleksjon, samt stor satsing på å støtte opp om skadeforebyggende tiltak. Selskapet betalte totalt ut 1,1 mill kroner i brannerstatninger i 2018.

Selskapet oppnådde stor vekst i totalporteføljen i 2018, med en økning på hele 9%.

Varig Forsikring Surnadal har en selvstendig reassuranseavtale for brannforretningen med Gjensidige Forsikring ASA. Premien fastsettes årlig, og vi har en egenandel pr hendelse på kr 750 000. Det ble ikke behov for å benytte reassuranse-programmet i 2018.

Kapitalforvaltningen

Selskapet har valgt å videreføre en avtale med Formuesforvaltning AS om aktiv forvaltning. Denne avtalen har gitt god avkastning gjennom flere år, og systemene med rapportering til myndighetene fungerer på en god måte. 2018 ble imidlertid et svært urolig år i finansmarkedene, og vi klarte derfor ikke å oppnå positiv avkastning på våre verdipapirer. Fallet ble imidlertid ikke dramatisk for selskapet, med en totalavkastning på -0,5%.

Selskapet har en kapitalforvaltningsstrategi som blir revidert årlig. Strategien gir føringer og rammer for selskapets plasseringer. Daglig leder har løpende kontakt med forvalter og kontrollerer at strategien blir fulgt. Styret mottar jevnlige rapporter, og behandler disse i møter minimum hvert kvartal. Ved årsskiftet var kapitalen fordelt slik på ulike plasseringer: Pengemarked/bank 15,8 %, obligasjoner Norge og utland 22,9 %, aksjer/aksjefond 29,2 %, hedgefond 12,5 %, eiendom 7,5 % og private equity 12,1 %.

Selskapet hadde ved årsskiftet 63,7 mill kroner til forvaltning, og vi oppnådde netto finansinntekter på - 0,5 mill kroner, mot 5,6 mill kroner året før. Denne mindreakkastningen forklarer den store differansen på totalresultatet i forhold til i fjor.

Skatt og årets resultat

Etter styrets oppfatning gir resultatregnskapet og balansen med tilhørende noter, tilstrekkelig informasjon om selskapets drift og stilling pr 31.12.18.

Samlet driftsresultat før skatt er 1,5 mill kroner, mot 7,3 mill kroner i 2017. Årets skattekostnad er beregnet til 0,6 mill kroner.

Selskapet fikk et resultat etter andre resultatkomponenter, avsetninger og skatt på 0,1 mill kroner mot 5,5 mill kroner i 2017.

Styret foreslår følgende disponering av resultatet

- Endring i avsetning til naturskadefondet	kr	427.378
- Endring i avsetning til garantiordning	kr	3.184
- Avsetning til kundeutbytte	kr	2.917
- Netto actuarielle gevinster/tap på pensjon	kr	- 785.514
- Overføring til egenkapitalen	kr	486.107

Videre drift

På grunnlag av årets resultat og situasjonen til selskapet for øvrig, mener styret det er fortsatt grunnlag for videre drift og utvikling av selskapet. Styret kan heller ikke se at det etter regnskapsavslutningen har oppstått forhold som kan virke negativt inn på videre drift.

Forsikringsbransjen er i rivende utvikling, og Varig Forsikring Surnadal har evner og vilje til å ta del i denne utviklingen. Selskapet har ved utgangen av 2018 en egenkapital på 57,6 mill kroner. Dette gir oss en solvensmargin på 272 % i forhold til myndighetenes krav.

På en del områder er det krevende å være selvstendig forsikringsselskap med den størrelse vi har. Gjennom det gode samarbeide med Gjensidige Forsikring ASA og de øvrige brannkassene i landet, har vi funnet løsninger som utjevner smådriftsulempene. Dette gir oss godt grunnlag for å fortsatt være den ledende forsikringstilbyderen i våre områder. Erfaringen med rapportering og øvrig tilpassing til myndighetens stadig strengere krav har fungert godt, og styret mener at selskapet skal være godt rustet til å møte de fremtidige utfordringer bransjen blir utsatt for.

Surnadal, 31.12.2018/21.3.2019

Sivert Moen
styreleder

Ellbjørg Haugen Larsen
nestleder

Iren Krangnes Berset

~~~~
Ivar Melkild

Bente Krangnes Edvardsen

Stig Sæter
Daglig leder

Resultatregnskap

Varig Forsikring Sumadal

TEKNISK REGNSKAP FOR SKADEFORSIKRING	Noter	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Premieinntekter			
Opptjente bruttopremier	4	7 663 917	7 639 831
Gjenforsikringsandel av opptjente bruttopremier	4	-937 182	-1 125 166
Sum premieinntekt for egen regning	4	6 726 735	6 514 665
Andre forsikringsrelaterte inntekter	8	3 309 747	3 163 147
Erstatningskostnader			
Brutto erstatningskostnader		-1 155 607	-1 332 050
Sum erstatningskostnader for egen regning	4	-1 155 607	-1 332 050
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Salgskostnader	5	-1 387 623	-1 747 180
Forsikringsrelaterte adm. kostnader inkl. provisjon mottatt gjenforsikring	5, 6, 8	-216 936	-255 909
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-1 604 559	-2 003 089
Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	7	-5 290 743	-4 656 564
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP		1 985 573	1 686 109
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
Netto inntekter fra investeringer			
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		681 459	342 992
Verdiendringer på investeringer		-6 401 369	6 397 543
Realisert gevinst og tap på investeringer		5 859 917	-901 686
Administrasjonskostnader knyttet til investeringer, herunder rentekostnader		-663 714	-300 929
Sum netto inntekter fra investeringer		-523 706	5 537 920
Andre inntekter		67 040	92 033
RESULTAT AV IKKE-TEKNISK REGNSKAP		-456 667	5 629 954
PERIODENS RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		1 528 906	7 316 063
Skattekostnad	10	-609 319	-783 906
RESULTAT FØR ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER		919 587	6 532 157
Andre inntekter og kostnader			
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger		-1 047 352	-1 363 641
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet	10	261 838	340 911
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet		-785 514	-1 022 730
TOTALRESULTAT		134 073	5 509 427

Balanse**Varig Forsikring Surnadal**

	Noter	31.12.2018	31.12.2017
BENDELER			
Aksjer og andeler i tilknyttede foretak			
Aksjer og andeler i tilknyttede selskap	12	1.800.000	1.800.000
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	13, 14	37.343.370	39.423.076
Rentebærende verdipapir	13	20.575.491	18.900.918
Andre finansielle eiendeler		144.900	144.900
Sum investeringer		59.863.761	60.268.894
Fordringer			
Andre fordringer	13	828.489	486.803
Sum fordringer		828.489	486.803
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr	11	2.665.944	1.070.018
Kasse, bank	13	3.920.162	6.357.631
Pensjonsmidler	9	182.666	995.992
Sum andre eiendeler		6.768.772	8.423.641
SUM BENDELER		67.461.022	69.179.338

Balanse**Varig Forsikring Surnadal**

	Noter	31.12.2018	31.12.2017
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			
Opptjent egenkapital	15		
Fond mv.			
Avsetning til naturskadefond		7.070.210	6.642.832
Avsetning til garantiordningen		343.351	340.167
Annen opptjent egenkapital		49.007.038	49.306.444
Andre fond		1.253.470	1.632.732
Sum opptjent egenkapital		57.674.069	57.922.175
Brutto forsikringsforpliktelser			
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie		3.567.593	3.634.778
Brutto erstatningsavsetning		1.181.854	1.167.711
Sum brutto forsikringsforpliktelser		4.749.447	4.802.489
Avsetninger for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	9	1.346.844	1.359.049
Forpliktelser ved skatt			
Forpliktelser ved periodeskatt		593.586	546.599
Forpliktelser ved utsatt skatt	10	1.272.241	1.517.715
Andre avsetninger for forpliktelser			
Sum avsetninger for forpliktelser		3.212.671	3.423.363
Forpliktelser			
Avsatt ikke betalt utbytte		0	1.040.346
Andre forpliktelser		1.527.789	1.717.401
Sum forpliktelser		1.527.789	2.757.747
Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	13	297.046	273.565
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		67.461.022	69.179.338

Surnadal, 31.12.2018 / 21.3.2019

Sivert Moen
StyrelederEilbjørg Haugen Larsen
Styrets nestleder

Ivar Melkild

Iren Krangnes Berset

Bente Krangnes Edvardsen

Stig Sæter
Daglig leder

OPPSTILLING AV ENDRINGER I EGENKAPITAL
Varig Forsikring Surnadal

Kroner	Naturskedefond	Garantifordring	Andre fond	Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpl./eiend.	Annen opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 31.12.2016	6.457.096	333.164	1.700.732	(2.288.733)	47.410.176	53.612.425
1.1.-31.12.2017						
RESULTAT FØR ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER	185.736	7.013			6.339.408	6.532.157
Andre inntekter og kostnader						
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet						
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger				(1.363.641)		(1.363.641)
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet				340.911		340.911
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet				(1.022.730)	-	(1.022.730)
Sum andre inntekter og kostnader	-	-	-	(1.022.730)	-	(1.022.730)
Totalresultat	185.736	7.013	-	(1.022.730)	6.339.408	5.509.427
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte					(1.131.676)	(1.131.676)
Til / fra andre fond			(68.000)		-	(68.000)
Egenkapital 31.12.2017	6.642.832	340.167	1.632.732	(3.311.463)	52.617.907	57.922.175
1.1.-31.12.2018						
RESULTAT FØR ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER	427.378	3.184	-		489.025	919.587
Andre inntekter og kostnader						
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet						
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger				(1.047.352)		(1.047.352)
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet				261.838		261.838
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet				(785.514)	-	(785.514)
Sum andre inntekter og kostnader	-	-	-	(785.514)	-	(785.514)
Totalresultat	427.378	3.184	-	(785.514)	489.025	134.073
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte					(2.917)	(2.917)
Til / fra andre fond			(379.262)			(379.262)
Egenkapital 31.12.2018	7.070.210	343.351	1.253.470	(4.096.977)	53.104.015	57.674.069

Kontantstrøm

Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	2018	2017
Innbetalte premier direkte forsikring	7.596.732	7.723.143
Utbetalte gjenforsikringspremier	-937.182	-1.125.166
Utbetalte erstatninger og forsikringsytelser dir.forsikring	-1.141.464	-1.191.541
Betalte driftskostnader	-4.285.516	-3.440.126
Netto finansinntekter	279.123	308.051
Betalte skatter	-545.968	-738.763
Utbetalt utbytte/vedtatt kundenytbytte	-1.013.829	-937.772
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-48.105	597.827
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter:		
Netto kontantstrøm av aksjer og andeler i andre selskaper	1.530.373	-1.827.104
Netto kontantstrøm av obligasjoner	-1.666.692	-3.892.978
Netto kontantstrøm av driftsmidler mv	-1.873.784	295.037
Netto kontantstrøm andre finansielle eiendeler		
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-2.010.102	-5.425.044
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter:		
Utbetalinger i.f.m. skadef.byggende fond/andre fond	-379.262	-68.000
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-379.262	-68.000
Netto kontantstrøm for perioden	-2.437.469	-4.895.218
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-2.437.469	-4.895.218
Beh. av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens beg.	6.357.631	11.252.849
Beh. av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	3.920.162	6.357.631
	2018	2017
Spesifikasjon av beholdning av kontanter og kontantekvivalenter		
Kontanter og bankinnskudd *	3.920.162	6.357.631
Sum kontanter og kontantekvivalenter	3.920.162	6.357.631
* Herav bundet på skattetrekkskonto	205.872	204.772

NOTER

1. Regnskapsprinsipper

Regnskapet for 2018 er avlagt i samsvar med regnskapsloven og forskrift om årsregnskap for skadeforsikringsforetak (FOR-2015-12-18-1775). Årsregnskapsforskriften bygger i stor grad på EU-godkjent IFRS'er og tilhørende fortolkningsresultater.

Nye standarder anvendt

IFRS 15 Inntekt fra kundekontrakter (2014)

Foretaket implementerte IFRS 15 med virkning fra 1. januar 2018. Standarden etablerer prinsipper for å rapportere nyttig informasjon om art, beløp, tidfesting og usikkerhet av inntekter og kontantstrømmer som kommer fra aktuelle kontrakter med kunder. En fem-trinns modell for å avgjøre hvordan og når inntekter innregnes, men den gjelder ikke for innregning av inntekter fra forsikringskontrakter, finansielle eiendeler eller leasingavtaler, som utgjør hovedsakelig alle foretakets inntektsstrømmer. Øvrige inntektsstrømmer, som for eksempel inntekter fra varesalg, inntekter fra salg og formidling av tjenester fra tredjepart og provisjonsinntekter utgjør en ubetydelig del av inntektene. For disse inntektene er den modifiserte retrospektive metoden med effekter fra første gangs anvendelse innregnet på dagen for implementering og uten omarbeiding av sammenligningstall, benyttet. Den nye standarden har ikke gitt effekter på foretakets finansielle stilling, resultat eller kontantstrømmer.

Nye standarder og fortolkninger ennå ikke vedtatt

En rekke nye standarder, endringer i standarder og fortolkninger er utgitt for regnskapsår som begynner etter 1. januar 2018, og har ikke blitt anvendt ved utarbeidelsen av dette selskapsregnskapet. De som kan være relevante for foretaket er angitt nedenfor. Foretaket planlegger ikke å implementere disse standardene tidlig.

IFRS 9 Finansielle instrumenter (2014)

IFRS 9 omhandler regnskapsføring av finansielle instrumenter og trer i kraft for regnskapsperioden som begynner på eller etter 1. januar 2018. Se for øvrig avsnittet nedenfor om utsatt implementering. Standarden introduserer nye krav til klassifisering og måling av finansielle eiendeler, inkludert en ny forventet tapsmodell for innregning av verdifall, samt endrede krav til sikringsbokføring.

IFRS 9 inneholder tre primære målekategorier for finansielle eiendeler: amortisert kost, virkelig verdi over andre inntekter og kostnader samt virkelig verdi over resultatet. Finansielle eiendeler skal

klassifiseres som enten til amortisert kost, til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader eller til virkelig verdi over resultatet, avhengig av hvordan de forvaltes og hvilke kontraktsfestede kontantstrømegenskaper de har. IFRS 9 introduserer et nytt krav i forbindelse med finansielle forpliktelser øremerket til virkelig verdi, der endringer i virkelig verdi som kan henføres til forpliktelsens kredittrisiko presenteres i andre inntekter og kostnader heller enn i resultatet.

Tapsavsetninger skal i henhold til IFRS 9 måles ved bruk av en forventet tapsmodell i stedet for en inntrådt tapsmodell som i IAS 39. Reglene om verdifall i IFRS 9 vil komme til anvendelse på alle finansielle eiendeler målt til amortisert kost og renteinstrumenter til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader. I tillegg omfattes også låneforpliktelser, finansielle garantikontrakter og leasingfordringer av standarden. Hvordan avsetninger for forventede kredittap på finansielle eiendeler skal måles, avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden førstegangsinnregning. Ved førstegangsinnregning og dersom kredittrisikoen ikke har økt betydelig, skal avsetningen tilsvare 12 måneders forventet tap. Dersom kredittrisikoen har økt vesentlig, skal avsetningen tilsvare forventet kredittap over eiendelens levetid. Denne todelte metoden erstatter dagens nedskrivningsmodell.

Endringer i IFRS 4 Anvendelse av IFRS 9 Finansielle instrumenter sammen med IFRS 4 Forsikringskontrakter (2016)

Endringene i IFRS 4 tillater foretak som overveiende driver forsikringsvirksomhet muligheten til å utsette ikrafttredelsesdato for IFRS 9 til 1.januar 2021. Effekten av en slik utsettelse er at de berørte enheter kan fortsette å rapportere i henhold til gjeldende standard, IAS 39 Finansielle instrumenter.

Varig Forsikring Surnadal er et forsikringsforetak og har besluttet å benytte seg av dette unntaket.

IFRS 16 Leieavtaler (2016)

IFRS 16 krever at alle kontrakter som tilfredsstillter definisjonen til en leieavtale skal rapporteres i leietakers balanse som rett-til-bruk eiendeler og leieforpliktelser. Tidligere klassifisering av leieavtaler som enten operasjonell eller finansiell leieavtale er fjernet. Kortsiktige leieavtaler (mindre enn 12 måneder) og leie av eiendeler med lav verdi er unntatt fra kravene. En leietaker skal innregne rett-til-bruk eiendelene og leieforpliktelsene. Rente-effekten av diskontering av leieforpliktelsene skal presenteres separat fra avskrivningskostnaden av rett-til-bruk eiendelene. Avskrivningskostnaden vil presenteres sammen med foretakets øvrige avskrivninger, mens rente-effekten av diskontering vil presenteres som en finanspost. Ikrafttredelse av IFRS 16 er 1.januar 2019. Standarden forventes å ha effekt på foretakets finansregnskap, gjennom en vesentlig økning av foretakets innregnede eiendeler og forpliktelser og ved potensielt å påvirke presentasjonen og periodiseringen av innregningen i resultatregnskapet.

Estimert forventet beløp som vil bli innregnet som en leieforpliktelse og tilhørende rett-til-bruk eiendel på tidspunktet for implementering er 606.122 kroner. Ingen effekt på egenkapitalen.

For å fastsette om en kontrakt inneholder en leieavtale er det vurdert om kontrakten overfører retten til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel. Dette er vurdert å være tilfelle for husleiekontrakter og leasingavtaler for biler. IT-avtaler er ikke vurdert å falle inn under IFRS 16 siden disse er basert på kjøp av kapasitet som ikke er fysisk adskilt og dermed ikke identifiserbare. Leieperioden vil bli beregnet basert på avtalens varighet tillagt eventuelle opsjonsperioder dersom disse med rimelig sikkerhet vil bli utøvet. Felleskostnader etc. vil ikke bli innregnet i leieforpliktelsen for

husleiekontraktene. Diskonteringsrente for husleiekontraktene vil fastsettes ved å se hen til observerbar innlånsrente i obligasjonsmarkedet. Renten vil tilpasses de faktiske leiekontraktenes varighet etc. Diskonteringsrenten for leasingbilene vil fastsettes basert på en vurdering av hvilken lånerente foretaket ville oppnå for finansiering av biler fra et finansieringsselskap. Foretaket har innregnet sine leieforpliktelser til nåverdien av de gjenværende leiebetalingene diskontert med marginal lånerente på tidspunktet for førstegangsanvendelse, samt innregne tilhørende rett-til-bruk eiendeler til et beløp som tilsvarer leieforpliktelsen.

IFRS 17 Forsikringskontrakter (2017)

IFRS 17 Forsikringskontrakter etablerer prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger om utstedte forsikringskontrakter. IFRS 17 er en kompleks standard som inneholder noen grunnleggende forskjeller i forhold til gjeldende regnskapsføring av måling av forpliktelser og innregning av fortjeneste. Forsikringskontrakter vil bli innregnet til en risikojustert nåverdi av fremtidige kontantstrømmer pluss et beløp som representerer uopptjent resultat i gruppen av kontrakter (kontraktsmessig servicemargin). Hvis en gruppe av kontrakter er eller blir tapsgivende, vil tapet innregnes umiddelbart. Forsikringsinntekter, forsikringskostnader og finansielle forsikringsinntekter eller utgifter vil bli presentert separat. IFRS 17 å tre i kraft 1. januar 2022. Standarden forventes å påvirke foretakets regnskap gjennom en vesentlig endring av måling og presentasjon av inntekter og kostnader.

Øvrige endringer i standarder og fortolkningsuttalelser vil ikke ha vesentlig effekt basert på våre foreløpige vurderinger med den virksomheten foretaket har per i dag.

Tilknyttede selskaper

Varig Forsikring Surnadal eier 33% av Stangvik Eiendom. Det tilknyttede selskapet regnskapsføres ved bruk av kostmetoden.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter presenteres etter den direkte metoden, som gir opplysninger om vesentlige klasser av inn- og utbetalinger.

Innregning av inntekter og kostnader

Premieinntekter mv.

Forsikringspremier inntektsføres i takt med forsikringsperioden. Opptjente bruttopremier beregnes med utgangspunkt i de beløp foretaket har mottatt eller har til gode for forsikringsavtaler hvor forsikringsperioden er påbegynt før periodens avslutning (forfalte bruttopremier). Ved periodeslutt foretas en tidsavgrensning hvor forfalt premie som vedrører neste år periodiseres (endring i avsetning for ikke opptjent bruttopremie). Premieinntekter for egen regning beregnes ved at tilsvarende periodisering gjøres for premie for avgitt gjenforsikring, som reduserer de tilsvarende brutto premiebeløpene. Premie for mottatt gjenforsikring klassifiseres som forfalte bruttopremier, og periodiseres i takt med forsikringsperioden.

Erstatningskostnader

Erstatningskostnader består av betalte bruttoerstatninger redusert med gjenforsikringsandel, i tillegg til endring i brutto erstatningsavsetning, også redusert med gjenforsikringsandel. Direkte og indirekte skadebehandlingskostnader inngår i erstatningskostnadene. Erstatningskostnadene inneholder avviklingstap/-gevinst på tidligere års avsetninger.

Forsikringsrelaterte driftskostnader

Forsikringsrelatert driftskostnader består av forsikringsrelaterte administrasjonskostnader inkludert provisjoner for mottatt gjenforsikring og salgskostnader.

Netto inntekter fra investeringer

Finansinntekter består av renteinntekter på finansielle investeringer, mottatt utbytte, realiserte gevinster knyttet til finansielle eiendeler, endring i virkelig verdi av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, samt gevinster på finansielle derivater. Renteinntekter innregnes i resultatet ved bruk av effektiv rente-metode.

Finanskostnader består av rentekostnader på lån, realiserte tap knyttet til finansielle eiendeler, endringer i virkelig verdi av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, resultatført verdifall på finansielle eiendeler og resultatført tap på finansielle derivater.

Alle lånekostnader innregnes i resultatet ved bruk av effektiv rente-metoden.

Materielle eiendeler

Anlegg og utstyr

Innregning og måling

Anlegg og utstyr vurderes til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og akkumulerte tap ved verdifall. Anskaffelseskost inkluderer utgifter som er direkte henførbare til kjøp av eiendelen. Når utstyr eller vesentlige enkeltdele har ulik utnyttbar levetid, regnskapsføres de som separate komponenter.

Etterfølgende utgifter

Etterfølgende utgifter innregnes i eiendelens balanseførte verdi hvis det er sannsynlig at de fremtidige økonomiske fordelene tilknyttet eiendelen vil tilflyte foretaket, og utgiften tilknyttet eiendelen kan måles pålitelig. Hvis den etterfølgende utgiften er påløpt for å erstatte en del av eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr, aktiveres kostnaden og balanseført verdi av det som erstattes fraregnes. Utgifter til reparasjoner og vedlikehold innregnes umiddelbart i resultatet når de påløper.

Avskrivninger

Hver komponent av eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr avskrives lineært over estimert utnyttbar levetid. Tomter, fritidshus og hytter avskrives ikke. Den forventede utnyttbare levetiden for inneværende og sammenlignbare perioder er som følger:

- anlegg og utstyr : 3 - 10 år

Avskrivningsmetode, forventet utnyttbar levetid og restverdi vurderes årlig. Eiendelen nedskrives dersom gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi.

Forsikringstekniske avsetninger

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie

Avsetningen for ikke opptjent bruttopremie er en periodisering av forfalte premier. Avsetningen er relatert til de uopptjente delene av den forfalte premien. Det er ikke gjort fradrag for kostnader av noe slag før den forfalte premien er periodisert.

Brutto erstatningsavsetning

Erstatningsavsetningen skal dekke forventede fremtidige erstatningsutbetalinger for skadetilfeller som på rapporteringstidspunktet er inntruffet, men ikke ferdig oppgjort. Dette inkluderer både meldte saker (RBNS - reported but not settled) og skader som er inntruffet, men ikke meldt (IBNR - incurred but not reported). Avsetningene knyttet til kjente skader er individuelt vurdert av oppgjørsapparatet, mens IBNR-avsetningene er basert på erfaringstall, hvor man tar utgangspunkt i den tiden det tar fra en skade inntreffer (skadedato) til den meldes (meldt dato). Basert på erfaringer og porteføljens utvikling utarbeides det en statistisk modell for å beregne omfanget av etteranmeldte skader. Modellens godhet måles ved å beregne avvik mellom tidligere etteranmeldte skader og etteranmeldte skader som er estimert av modellen.

Diskontering av erstatningsavsetninger gjennomføres som hovedregel ikke.

Erstatningsavsetningen inneholder et element som skal dekke administrasjonskostnader som påløper i forbindelse med skadeoppgjør.

Tilstrekkelighetstest

Det gjennomføres en årlig tilstrekkelighetstest for å kontrollere at nivået på avsetningene er tilstrekkelige sammenlignet med foretakets forpliktelser. Gjeldende estimat på fremtidige erstatningsutbetalinger for det forsikringsansvaret foretaket har på rapporteringstidspunktet, samt tilhørende kontantstrømmer benyttes ved utførelsen av testen. Dette omfatter både skader som er inntruffet før rapporteringstidspunktet (erstatningsavsetningen) og skader som inntreffer fra rapporteringstidspunktet til neste hovedforfall (premieavsetningen). Eventuelt avvik mellom opprinnelig avsetning og tilstrekkelighetstesten medfører avsetning for ikke avløpt risiko.

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring klassifiseres som en eiendel i balansen. Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie og gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning inkluderes i gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring. Gjenforsikringsandelen reduseres med forventet tap på krav basert på objektive bevis ved verdifall.

Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter klassifiseres i en av følgende kategorier:

- til virkelig verdi over resultatet
- tilgjengelig for salg
- investeringer som holdes til forfall

- utlån og fordringer
- finansielle derivater
- finansielle forpliktelser til amortisert kost

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når foretaket blir part i instrumentets kontraktsmessige vilkår. Førstegangsinnregning er til virkelig verdi, i tillegg til, for instrumenter som ikke er derivater eller måles til virkelig verdi over resultatet, transaksjonskostnader som er direkte henførbare til anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen eller den finansielle forpliktelsen. Normalt vil førstegangsinnregning tilsvare transaksjonsprisen. Etter førstegangsinnregning måles instrumentene som beskrevet nedenfor.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler og forpliktelser klassifiseres som til virkelig verdi over resultatet dersom de holdes for omsetning eller øremerkes til dette ved førstegangsinnregning. Alle finansielle eiendeler og forpliktelser kan øremerkes til virkelig verdi over resultatet dersom

- klassifiseringen reduserer en mismatch i måling eller innregning som ellers ville ha oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser.
- de finansielle eiendelene inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi.

Transaksjonsutgifter innregnes i resultatet når de påløper. Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi på rapporteringstidspunktet. Endringer i virkelig verdi innregnes i resultatet.

I kategorien til virkelig verdi over resultatet inngår klassene aksjer og andeler og rentebærende verdipapirer.

Tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er ikke-derivate finansielle eiendeler som ved førstegangsinnregning har blitt plassert i denne kategorien, eller som ikke har blitt plassert i noen annen kategori. Etter førstegangsinnregning måles finansielle eiendeler i denne kategorien til virkelig verdi, og gevinst eller tap innregnes i andre resultatkomponenter, med unntak av tap ved verditall, som innregnes i resultatet.

Varig Forsikring Surnadal har ingen finansielle instrumenter i denne kategorien.

Investeringer som holdes til forfall

Investeringer som holdes til forfall er ikke-derivate finansielle eiendeler med faste eller planlagte betalinger i tillegg til en fast forfallsdato, som en virksomhet har intensjoner

om og evne til å holde til forfall med unntak av

- de som virksomheten har klassifisert som til virkelig verdi over resultatet ved førstegangsinnregning
- de som tilfredsstillter definisjonen på utlån og fordringer

Investeringer som holdes til forfall måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden, redusert med eventuelle tap ved verdifall.

I kategorien investeringer som holdes til forfall inngår klassen obligasjoner som holdes til forfall.

Varig Forsikring Surnadal har ingen finansielle instrumenter i denne kategorien.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er ikke-derivate finansielle eiendeler med faste eller planlagte betalinger. Utlån og fordringer måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden, redusert med eventuelle tap ved verdifall.

I kategorien utlån og fordringer inngår klassene utlån, fordringer i forbindelse med direkte forretninger og gjenforsikringer, andre fordringer, forskuddsbetalte kostnader og opptjente, ikke mottatte inntekter, kontanter og kontantekvivalenter og obligasjoner klassifisert som lån eller fordringer.

Finansielle derivater

Finansielle derivater benyttes i styringen av aksje-, rente- og valutaeksponeringen for å oppnå ønsket risiko og avkastning. Instrumentene benyttes både til handelsformål og for å sikre andre balanseposter. All handel av finansielle derivater foregår innenfor strengt definerte rammer.

Transaksjonsutgifter innregnes i resultatet når de påløper. Etter førstegangsinnregning måles derivatene til virkelig verdi og endringer i verdien innregnes i resultatet.

I kategorien finansielle derivater inngår klassene finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet og finansielle derivater som sikringsbokføres.

Varig Forsikring Surnadal har ingen finansielle instrumenter i denne kategorien.

Finansielle forpliktelser til amortisert kost

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Der hvor tidshorizonten for den finansielle forpliktelsens forfallstidspunkt er relativt kort benyttes den nominelle renten ved beregning av amortisert kost.

I kategorien finansielle forpliktelser til amortisert kost inngår klassene ansvarlig lån, andre forpliktelser, forpliktelser i forbindelse med forsikring, påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter.

Definisjon av virkelig verdi

Etter førstegangsinnregning måles investeringer til virkelig verdi over resultatet lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. For finansielle instrumenter som omsettes i aktive markeder benyttes noterte markedspriser eller kurser fra forhandlere, mens for finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av egnede verdsettelsesmetoder.

For ytterligere beskrivelse av virkelig verdi, se note 13.

Definisjon av amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles investeringer som holdes til forfall, utlån og fordringer og finansielle forpliktelser som ikke måles til virkelig verdi til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetoden. Ved beregning av effektiv rente estimeres fremtidige kontantstrømmer, og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning. Honorarer betalt eller mottatt mellom partene i kontrakten og transaksjonskostnader som kan henføres direkte til transaksjonen, inngår som en integrert komponent ved fastsettelsen av den effektive renten.

Verdifall på finansielle eiendeler

Utlån, fordringer og investeringer som holdes til forfall

For finansielle eiendeler som ikke måles til virkelig verdi vurderes det på rapporteringstidspunktet om det foreligger objektive bevis for at det har vært en reduksjon i den virkelige verdien av en finansiell eiendel eller gruppe av eiendeler. Objektive bevis kan være informasjon om betalingsanmerkninger, mislighold, utsteder eller låntaker i finansielle vanskeligheter, konkurs eller observerbare data som indikerer at det er en målbar reduksjon i fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe finansielle eiendeler, selv om reduksjonen ennå ikke kan knyttes til en individuell finansiell eiendel i gruppen av eiendeler.

Det vurderes først om det eksisterer objektive bevis på verdifall på finansielle eiendeler som individuelt sett er vesentlige. Finansielle eiendeler som ikke er individuelt vesentlige eller som vurderes individuelt, men som ikke er utsatt for verdifall, vurderes gruppevis med hensyn til verdifall. Eiendeler med likeartede kredittrisikokarakteristikker grupperes sammen.

Dersom det foreligger objektive bevis for at en eiendel er utsatt for verdifall, beregnes tap ved verdifall til forskjellen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer diskontert med den opprinnelige effektive renten. Tapet innregnes i resultatet.

Tap ved verdifall reverseres dersom reverseringen objektivt kan knyttes til en hendelse som finner sted etter at tapet ble innregnet. Reverseringen skal ikke resultere i at den balanseførte verdien av den finansielle eiendelen overstiger beløpet for det som amortisert kost ville ha vært dersom verdifallet ikke var blitt innregnet på tidspunktet da tapet blir reversert. Reversering av tidligere tap ved verdifall innregnes i resultatet.

Tilgjengelig for salg

For finansielle eiendeler tilgjengelig for salg foretas en vurdering av hvorvidt eiendelene er utsatt for tap ved verdifall hvert kvartal. Dersom en reduksjon i virkelig verdi av en eiendel klassifisert som tilgjengelig for salg, sammenlignet med anskaffelseskost, er vesentlig eller har vart mer enn ni måneder, blir akkumulerte tap ved verdifall, målt til forskjellen mellom anskaffelseskost og nåværende virkelig verdi, fratrukket tap ved verdifall på den finansielle eiendelen som tidligere har blitt innregnet i resultatet, fjernet fra egenkapitalen og innregnet i resultatet selv om den finansielle eiendelen ikke har blitt fraregnet.

Tap ved verdifall som er innregnet i resultatet reverseres ikke i resultatet, men i andre resultatkomponenter.

Utbytte

Mottatt utbytte fra investeringer innregnes når foretaket har en ubetinget rett til å motta utbyttet. Avgitt utbytte innregnes som en forpliktelse i samsvar med regnskapslovens bestemmelser. Dette innebærer at utbytte fraregnes i egenkapitalen i det regnskapsåret det avsettes for.

Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon etter balansedagen om foretakets finansielle stilling på balansedagen er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker foretakets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke foretakets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

Pensjoner

Pensjonsforpliktelser vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses som opptjent på rapporteringstidspunktet. Fremtidige pensjonsytelser beregnes med utgangspunkt i forventet lønn på pensjoneringstidspunktet. Pensjonsmidler vurderes til virkelig verdi. Netto pensjonsforpliktelse er differansen mellom nåverdien av de fremtidige pensjonsytelsene og virkelig verdi av pensjonsmidlene. Det avsettes for arbeidsgiveravgift i den perioden en underfinansiering oppstår. Netto pensjonsforpliktelse fremkommer i balansen på linjen for Pensjonsforpliktelser. Eventuell overfinansiering balanseføres i den grad det er sannsynlig at overfinansieringen kan utnyttes. En overfinansiering i en sikret ordning kan ikke motregnes mot en underfinansiering i en usikret ordning. Dersom det er en netto overfinansiering i den sikrede ordningen innregnes denne som Pensjonsmidler.

Periodens pensjonsopptjening (service cost) og netto rentekostnad (-inntekt) resultatføres løpende, og presenteres som en driftskostnad i resultatet. Netto rentekostnad beregnes ved å anvende diskonteringsrenten for forpliktelsen på begynnelsen av perioden på netto forpliktelsen. Netto rentekostnad består derfor av rente på forpliktelsen og avkastning på midlene.

Avvik mellom estimert pensjonsforpliktelse og estimert verdi av pensjonsmidler ved forrige regnskapsår og aktuarberegnet pensjonsforpliktelse og virkelig verdi av pensjonsmidlene ved årets begynnelse innregnes i andre inntekter og kostnader. Disse vil aldri bli reklassifisert over resultatet.

Gevinster og tap på avkortning eller oppgjør av en ytelsesbasert pensjonsordning innregnes i resultatet på det tidspunkt avkortningen eller oppgjøret inntreffer.

Pliktige tilskudd til innskuddsbasert pensjonsordning innregnes som personalkostnader i resultatet når de påløper.

Skatt

Skattekostnad består av summen av periodeskatt og utsatt skatt.

Periodeskatt

Periodeskatt er betalbar skatt på skattepliktig inntekt for året, basert på skattesatser som var vedtatt eller i hovedsak vedtatt på rapporteringstidspunktet, og eventuelle endringer i beregnet periodeskatt for tidligere år.

Utsatt skatt

Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av forskjeller mellom balanseførte verdier og skattemessige verdier av eiendeler og forpliktelser på rapporteringstidspunktet. Forpliktelser ved utsatt skatt innregnes for alle skatteøkende midlertidige forskjeller. Eiendeler ved utsatt skatt innregnes for alle skattereduserende midlertidige forskjeller i den grad det er sannsynlig at det oppstår fremtidige skattepliktige inntekter som de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes mot. Dersom utsatt skatt oppstår i forbindelse med førstegangsinregning av en forpliktelse eller eiendel overtatt i en transaksjon som ikke er en virksomhetssammenslutning, og den ikke påvirker det finansielle eller skattepliktige resultatet på transaksjonstidspunktet, blir den ikke innregnet.

Innregning

Periodeskatt og utsatt skatt innregnes som kostnad eller inntekt i resultatregnskapet, med unntak av utsatt skatt på poster som er innregnet i andre resultatkomponenter, hvor skatten da innregnes i andre resultatkomponenter, eller i de tilfeller hvor den oppstår som følge av en virksomhetssammenslutning. Ved virksomhetssammenslutning beregnes utsatt skatt på differansen mellom virkelig verdi av eiendeler og forpliktelser overtatt i virksomhetssammenslutning og deres balanseførte verdi.

Transaksjoner med samarbeidende selskaper

Varig Forsikring Surnadal opererer som agent på vegne av Gjensidige Forsikring ASA. For disse tjenestene mottas det provisjoner. For de tjenester Gjensidige Forsikring ASA yter Varig Forsikring Surnadal ved å drifte brannforretningen, betales en godtgjørelse til Gjensidige Forsikring ASA. Det samme gjelder øvrig bistand.

2. Bruk av estimater

Utarbeidelsen av regnskapet i samsvar med IFRS og anvendelsen av de valgte regnskapsprinsipper innebærer at ledelsen må foreta vurderinger, utarbeide estimater og anvende forutsetninger som

påvirker balanseført verdi av eiendeler og forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimatenes og de tilhørende forutsetningene er basert på historisk erfaring og andre faktorer som er vurdert å være forsvarlig basert på de underliggende forholdene. Faktiske tall kan avvike fra disse estimatene. Estimatenes og de tilhørende forutsetninger blir gjennomgått regelmessig. Endringer i regnskapsmessige estimater innregnes i den perioden estimatene endres hvis endringen kun påvirker denne perioden, eller både i den perioden estimatene endres og i fremtidige perioder hvis endringene påvirker både eksisterende og fremtidige perioder.

Nedenfor omtales de regnskapsprinsippene som benyttes av Varig Forsikring Surnadal, hvor vurderinger, estimater og forutsetninger kan avvike vesentlig fra de faktiske resultatene.

Forsikringstekniske avsetninger

Bruk av estimater ved beregning av forsikringstekniske avsetninger gjelder hovedsakelig erstatningsavsetninger.

Forsikringsprodukter deles i hovedsak i to hovedgrupper, bransjer med kort eller lang avviklingstid. Med avviklingstid menes hvor lang tid det går fra et tap eller en skade inntreffer (skadedato) til tapet eller skaden er meldt og deretter utbetalt eller oppgjort. Korthalede bransjer er for eksempel forsikring av bygninger, mens langhalede bransjer primært omfatter forsikring av personer. Usikkerheten i korthalede bransjer er i hovedsak knyttet til skadens størrelse. Brannkassen har kun forsikringsprodukter i den korthalede bransjen.

3. Risiko og kapitalstyring

Oversikt

Risikostyring er en del av den daglige virksomheten i Varig Forsikring Surnadal. En helhetlig styring av risiko sikrer at ulike risikoer vurderes og håndteres på en konsistent måte. Formålet med risikostyring i Varig Forsikring Surnadal er at risikoeksponeringen ikke skal overstige risikoevnen. Gjennom en sterk risikostyring vil risikoer identifiseres, analyseres, kvantifiseres og styres både med sikte på å redusere usikkerhet og store økonomiske tap. Foretaket sin virksomhet innebærer både forsikringsmessig og finansiell risiko. Den forsikringsmessige risiko er knyttet til brann- og naturskadeforsikring overfor foretakets kunder, mens finansrisikoen er relatert til foretakets investeringsrisiko hovedsakelig knyttet til foretakets kapitalforvaltning.

Organisering

Styret har det overordnede ansvar for at risikonivået er tilfredsstillende sett i forhold til foretaket sin soliditet og risikovilje. Dette innebærer å sikre at det eksisterer nødvendige retningslinjer, rutiner og

rapportering for en tilfredsstillende risikostyring og for at lover og forskrifter etterleves, samt at arbeidet med risikostyring og internkontroll er hensiktsmessig organisert og dokumentert.

Daglig leder er ansvarlig for risikostyringen. Det pågår en kontinuerlig prosess for å forebygge og avdekke etterlevelsrisiko ift. lover og forskrifter, samt interne policies og instruksjoner.

Forsikringsrisiko

Hovedgrunnlaget for forsikring er overføring av risiko fra forsikringstaker til forsikringsselskap. Varig Forsikring Surnadal mottar forsikringspremie fra et stort antall forsikringstakere, og til gjengjeld forplikter man seg som forsikringsgiver til å betale erstatning dersom en skade inntreffer.

Forsikringsrisiko vil derfor utgjøre en stor del av den totale risikoeksponeringen. Forsikringspremier mottas på forhånd, og avsettes for å dekke fremtidige skadeutbetalinger. Risikoen i en enkelt forsikringskontrakt er sannsynligheten for at den forsikrede hendelse inntreffer og usikkerheten med hensyn til størrelsen av det påfølgende erstatningsbeløpet. Det ligger i forsikringskontraktens natur at denne risikoen er tilfeldig og derfor må estimeres.

Erfaring viser at jo større en portefølje av ensartede forsikringskontrakter er, desto mindre vil den relative variabiliteten omkring det forventede resultat være. Dessuten vil en mer diversifisert portefølje ha mindre sannsynlighet for påvirkning fra endringer i en delportefølje. Ved utforming av tegningspolicy er det tatt sikte på spredning mellom ulike typer forsikringsrisiko samt å oppnå en tilstrekkelig stor forsikringsbestand innenfor hver kategori til å redusere variabiliteten i det forventede resultatet.

Faktorer som kan ha negativ innvirkning på forsikringsrisiko i brannforsikring kan være mangel på risikospredning når det gjelder risikotype, forsikringssum og art av næringsvirksomhet som forsikringen dekker. Uventet økning i inflasjonen vil også ha negativ effekt på skadeutbetalinger.

Varig Forsikring Surnadal tilbyr brannforsikringsprodukter og tilhørende naturskadeforsikring rettet mot privatkunder, landbruk og næringsliv i sitt geografiske konsesjonsområde. Brannkassen er selv ansvarlig for de brannskader som inntreffer for sine kunder. Siden det er stor variasjon i brannskadenes størrelse er det kjøpt reassuranseskyttelse hos Gjensidige Forsikring ASA. For 2018 er egenregningen 750.000 kroner; dvs at kun skader opp til denne grensen belaster brannkassens regnskap. Reassuransesprogrammet består hovedsakelig av ikke-proporsjonal reassuranses og er basert på beregnet eksponering, skadehistorikk og kapitalstruktur. Reassuransesfunksjonen administreres i Gjensidige Forsikring ASA, som også inkluderer administrasjon av reassuransesprogrammet for de samarbeidende brannkassenes brannforsikring.

Naturskadeforsikring i Norge ivaretas gjennom et obligatorisk medlemskap i Norsk Naturskadepool. Dette er en ordning myndighetene har bedt norske forsikringsselskaper administrere, og naturskadepremien fastsettes av myndighetene. Premien innkreves av forsikringsselskapene i tilknytning til brannforsikrede objekter. Gjennom denne ordningen blir Varig Forsikring Surnadal eksponert for sin markedsandel (basert på brannforsikringssum) av summen av erstatningene i det norske markedet. Poolen kjøper, på vegne av medlemmene, et eget reassuransesprogram, noe som ytterligere reduserer risikoeksponeringen til medlemsselskapene. Forsikringsrisikoen vurderes som moderat med de reassuransedekninger som er kjøpt.

Skadefrekvens og erstatningsstørrelse

Skadefrekvens og erstatningsstørrelse, gjennomsnittsskade, kan påvirkes av flere faktorer. En økning i skadefrekvens kan være sesongbetont eller skyldes mer varig påvirkning. For forsikring av

bygninger, inventar og løsøre vil vinterkulde føre til økt skadefrekvens for eksempel på grunn økt bruk av elektrisk strøm og fyring for oppvarming av hus. Mer varige endringer i skadefrekvensnivå kan oppstå for eksempel på grunn av endret kundeatferd og nye skadetyper. En varig endring i skadefrekvensnivå vil ha stor påvirkning på lønnsomheten. For brannforsikring er skadefrekvensen på et mye lavere nivå enn i mange andre bransjer.

Størrelsen på erstatningsbeløpene påvirkes av flere faktorer. I brannforsikring kan storskader få stor påvirkning på erstatningskostnadene. Antall storskader i løpet av et år viser stor variasjon fra et år til et annet. Dette gjelder spesielt for næringslivsmarkedet. De fleste bransjer vil ha en underliggende utvikling i gjennomsnittlig erstatningsbeløp på grunn av inflasjon. Historisk har skadeinflasjon for bygning vært noe høyere enn konsumprisindeksen.

Varig Forsikring Surnadal håndterer disse risikoene hovedsakelig gjennom tett oppfølging av utviklingen innen brann- og naturskadeforsikring, tegningsstrategi og aktiv skadebehandling.

Sensitivitetsanalyse – forsikringstekniske avsetninger

Beregning av forsikringstekniske avsetninger for en forsikringsportefølje innebærer at man skal finne et anslag for verdien av de fremtidige kontantstrømmer for erstatningsutbetaling, og det vil alltid være elementer av usikkerhet ved slike beregninger. Det er denne type usikkerhet som forbindes med avsetningsrisiko. Usikkerheten vil være avhengig av egenskaper ved risikotypen. Brann- og naturskadeforsikring er risiko med kort avviklingstid og er dermed mindre eksponert for endringer som påvirker erstatningsutbetalinger i fremtiden.

Inflasjonsrisiko ligger latent i de fleste forsikringsprodukter. Effekten vil variere som følge av produktenes utforming og de vilkår som gjelder ved skadeoppgjør.

Tabellene i note 3 er i tusen kroner.

Endring i inflasjon (+/- 1-prosentpoeng)	2018	2017
Brannforsikring	5.760	4.208
Naturskadeforsikring	11.328	9.273
Totalt	17.088	13.481

Kapitalstyring

Kjernen i forsikring er overføring av risiko, og foretaket er eksponert for risiko både innen forsikrings- og investeringsvirksomheten. Identifisering, kvantifisering og styring av risiko utgjør en vesentlig del av virksomheten. Ethvert forsikringsselskap må sørge for at kapitalbasen er tilstrekkelig i forhold til risikoeksponeringen. På den annen side har solvenskapital, eller egenkapital, en kostnad.

Et viktig mål for kapitalstyring er å balansere disse to aspektene. Foretakets mål for kapitalstyring er å sikre tilstrekkelig kapitalisering i forhold til negative utfall uten at det skaper en vanskelig finansiell situasjon, samt sørge for at foretakets kapital anvendes på en mest mulig effektiv måte.

Strategi og reglement for kapitalforvaltningen spesifiserer kravene til foretakets kapital.

Kapitalstyringen følges opp av daglig leder som påser at kravene gitt av styret etterleves.

Forsikringsvirksomheten er underlagt kapitalkrav fra myndighetene. Kapitalsituasjon for foretaket rapporteres til relevante tilsynsmyndigheter. For foretaket er gjeldende regulatorisk krav basert på standardformelen gitt i Solvens II-regelverket. Foretaket har en sterk kapitalisering.

Regulatorisk kapitalkrav

Det regulatoriske kapitalkravet er beregnet ved bruk av standardformel i henhold til Solvens II-regler. Kapitalkravet for foretaket er 17,834 millioner kroner ved årsslutt. Tellende kapital er 57,431 millioner kroner. Dette gir en solvensmargin på 316 prosent.

Kapitalsituasjonen beregnes basert på foretakets forståelse og tolkning av krav og premisser gitt i lov og forskrift.

Tabell 1 – Regulatorisk solvenskapitalkrav (SCR)

	2018	2017
Tellende kapital til å dekke solvenskapitalkravet	56.431	58.637
Solvenskapitalkrav (SCR)	17.834	21.393
Overskuddskapital	38.597	37.244
Solvensmargin etter Solvency II	316 %	274 %

Tellende kapital til å møte solvenskapitalkravet er differansen mellom eiendeler og forpliktelser beregnet i henhold til Solvens II prinsipper, justert for foreslått utbytte og ansvarlig lånekapital.

I tillegg til solvenskapitalkravet er det definert et absolutt minimums kapitalbehov. Dette kalles minstekapitalkravet (MCR). Faller kapitalen under dette nivået, vil det være forbudt å fortsette virksomheten.

Det er et regulatorisk minstekapitalkrav som skal være mellom 25 prosent og 45 prosent av solvenskapitalkravet.

Tabell 2 – Regulatorisk minstekapitalkrav (MCR)

	2018	2017
Minstekapitalkrav øvre grense (45% av SCR)	8.025	9.627
Minstekapitalkrav nedre grense (25% av SCR)	4.459	5.348
Absolutt minstekapitalkrav (EUR 2,5 mill.)	24.250	23.810
Minstekapitalkrav (MCR)	24.250	23.810
Forholdet mellom tellende ansvarlig kapital og MCR	232 %	238 %

Tellende kapital er delt inn i tre kapitalgrupper i henhold til Solvens II-regelverket. Foretaket har i hovedsak kapital i kapitalgruppe 1, som regnes for å være kapital av beste kvalitet. Av samlet tellende kapital kommer 50,2 millioner kroner fra kapitalgruppe 1.

Kapital i kapitalgruppe 2 består av avsetning til naturskadekapital. Naturskadekapital er kapital som bare kan brukes til å dekke krav etter naturskader, men som i en insolvent situasjon også kan benyttes til å dekke andre forpliktelser.

Foretaket har ikke kapital i kapitalgruppe 3.

Tabell 3 – Tellende kapital til å møte kravet til kapital

	2018	2017
Basiskapital:		
- Kapitalgruppe 1	50.224	51.994
- Kapitalgruppe 2	6.207	6.643
- Kapitalgruppe 3		
Sum basiskapital	56.431	58.637
Supplerende kapital	0	0
Total tellende ansvarlig kapital MCR	56.431	58.637
- Kapitalgruppe 2 for Solvency II formål		
Total tellende ansvarlig kapital SCR	56.431	58.637

De viktigste forskjellene mellom verdivurdering i henhold til Solvens II-prinsipper og regnskapsprinsipper er:

- Immaterielle eiendeler er verdsatt til null under Solvens II
- Hold-til-forfall-obligasjoner er vurdert til virkelig verdi under Solvens II, mens amortisert kost brukes for regnskapsformål
- Forsikringstekniske avsetninger er vurdert annerledes (se nedenfor for mer informasjon)
- Kundefordringer verdsettes til null i Solvens II, da kontantstrømmen relatert til disse inngår i beregningen av forsikringstekniske avsetninger (premieavsetningen)
- Garantordningen er behandlet som en forpliktelse under Solvens II, mens det regnes som egenkapital i henhold til regnskapsprinsipper
- Ulik verdivurdering av utsatt skatt som følge av forskjellene ovenfor

Ifølge Solvens II-prinsipper er forsikringstekniske avsetninger gitt ved summen av et beste estimat og en risikomargin. For skadeforsikring kan beste estimat for forsikringstekniske avsetninger deles opp i premieavsetninger og erstatningsavsetninger. Tabellene nedenfor viser de forsikringstekniske avsetningene for foretaket i henhold til Solvens II-prinsipper og regnskapsprinsipper

Tabell 4 – Forsikringstekniske avsetninger

	Regnskap	Solvens II	Forskjell
Erstatningsavsetninger for skadeforsikringer	1.181	1.147	-34
Premieavsetning for skadeforsikringer	3.567	3.463	-104
Risikomargin		220	220
Sum forsikringstekniske avsetninger	4.748	4.830	82

Erstatningsavsetningene for skadeforsikringer er diskontert i Solvens II, mens erstatningsavsetningene ikke er diskontert i regnskapstallene. Alle øvrige forutsetninger for Solvens II formål er identiske med de regnskapsmessige forutsetninger.

Premieavsetningene for skadeforsikringer i Solvens II er beregnet som nåverdien av fremtidige kontantstrømmer for ikke avløpt risiko for kontrakter innen kontraktens grense. Premieavsetningene

i henhold til regnskapsprinsipper tilsvarende ikke avløst risiko av forfalt premie for kontrakter som gjelder på verdsettelsestidspunktet, hvor det ikke gjøres fradrag for eventuelle kostnader før den forfalte premien periodiseres. Den praktiske konsekvensen av denne forskjellen er i hovedsak at forventet fremtidig overskudd for kontraktene foretaket er ansvarlig for inkluderes som tellende kapital i Solvens II-balansen. At premieavsetningene i Solvens II er diskontert gir også en forskjell.

En risikomargin inkluderes i de forsikringstekniske avsetningene i henhold til Solvens II-prinsipper. Risikomargin beregnes som kostnaden ved å ha nødvendig kapital for eventuelt å avvikle virksomheten.

Merk at Solvens II rentekurver, uten volatilitetsjustering, benyttes for å beregne forsikringstekniske avsetninger. Ingen overgangsregler benyttes.

Regulatorisk solvenskapitalkravet er bygget opp for å ta høyde for ulike risikokilder. Markedsrisiko er den største risikoen for Varig Forsikring Surnadal. Innen skadeforsikring er risikoen hovedsakelig knyttet til usikkerhet i forsikringsresultatet for det neste året (premierisiko), samt at risikoen for at erstatningsavsetningene ikke er tilstrekkelige (reserverisiko). Motpartsrisiko og operasjonell risiko bidrar også til kapitalkravet.

Det oppstår en diversifiseringsfordel siden alle risikoene ikke vil inntreffe på samme tid.

Tabell 5 – Regulatorisk solvenskapitalkrav

	2018	2017
Tilgjengelig kapital		
Kapitalkrav for skadeforsikringer	3.536	3.943
Kapitalkrav for markedsrisiko	15.251	18.070
Kapitalkrav for motpartsrisiko	2.724	4.109
Diversifisering	-3.907	-4.958
Basis solvenskapitalkrav	17.604	21.164
Operasjonell risiko	230	229
Sum regulatorisk solvenskapitalkrav	17.834	21.393

Regulatorisk usikkerhet relatert til Solvens II

Det er fortsatt noe usikkerhet knyttet til hvordan garantiavsetningen skal behandles i Solvens II. Finanstilsynet argumenterer for at garantiavsetningen skal behandles som en forpliktelse under Solvens II. Foretaket er av den oppfatning at særnorske avsetninger som faktisk er et egenkapitalelement, bør behandles som solvenskapital. Foretaket vil fortsette å arbeide for et regelverk i tråd med dette. Inntil en endelig avklaring foreligger er garantiavsetningen behandlet som forpliktelse under Solvens II.

Nye skatteregler medfører skatt på sikkerhetsavsetningen som er hensyntatt i kapitalberegningene ved årsskiftet. Dersom foretaket avvikes blir det også skatt på naturskadekapital, men siden det ikke forventes avviking av foretaket i overskuelig framtid føres det ingen utsatt skatt relatert til naturskadekapital.

4. Premieinntekter og erstatningskostnader mv. i skadeforsikring

	Brannforretning	Naturforretning	Sum
Forfalte premier			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	6.700.884	895.848	7.596.732
Gjenforsikringsandel	-786.786	-150.396	-937.182
For egen regning	5.914.098	745.452	6.659.550
Opptjente premier			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	6.777.612	886.305	7.663.917
Gjenforsikringsandel	-786.786	-150.396	-937.182
For egen regning	5.990.826	735.909	6.726.735
Erstatningskostnader			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	-847.076	-308.531	-1.155.607
Gjenforsikringsandel	-	-	-
For egen regning	-847.076	-308.531	-1.155.607
Påløpte brutto erstatningskostnader			
Inntruffet i år brutto	-992.964	-391.155	-1.384.119
Inntruffet tidligere år brutto	145.888	82.624	228.512
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	2.391.362	282.939	2.674.300
Brutto erstatningsavsetning	420.800	360.026	780.826

5. Kostnader

	2018	2017
Forsikringsrelaterte adm.kostnader:		
Avskrivninger og verdiendringer	277 858	224 575
Lønns- og personalkostnader	3 359 985	3 037 520
Honorarer tillitsvalgte	155 000	155 000
IKT-kostnader	290 789	137 702
Godtgjørelse til revisor (inkl. mva)	159 159	193 103
Andre kostnader	2 652 511	2 911 753
Avgitt kostnader knyttet til mottatt provisjon	-5 290 743	-4 656 564
Avgitt lønns- og personalkostnader salg	-688 054	-803 990
Avgitt øvige salgskostnader	-699 569	-943 190
Sum	216.936	255.909
Salgskostnader:		
Lønns- og personalkostnader	688 054	803 990
Provisjon		
Øvige salgskostnader	699 569	943 190
Sum	1.387.623	1.747.180
Spesifikasjon av revisors godtgjørelse:		
Revisjon	93 750	139 491
Attestasjonstjenester		
Revisjon - rådgivning skatt		
Rådgivning - annen rådgivning	65 409	53 612
Sum	159.159	193.103

6. Lønn og godtgjørelse

	2018	2017
Gjennomsnittlig antall ansatte	4	4
Lønn/godtgjørelse til:		
-Daglig leder	927.638	886.085
-Årets pensjonsopptjening daglig leder	86.691	47.800
-Styret	155.000	155.000
Sivert Moen - styreleder	66.000	58.000
Ivar Melkild	22.000	23.000
Ellbjørg H. Larsen	25.000	28.000
Iren K. Berset	20.000	23.000
Bente K. Edvardsen	22.000	23.000

7. Andre forsikringsrelaterte driftskostnader

	2018	2017
Kostnader knyttet til mottatt provisjon	5 290 743	4 656 564
Sum andre forsikringsrelaterte driftskostnader	5.290.743	4.656.564

8. Transaksjoner mellom Varig Forsikring Surnadal og Gjensidige Forsikring ASA

Til gode hos andre forsikringselskaper

Våre tilgodehavender fra Gjensidige Forsikring ASA er inkludert i 'andre fordringer' med kr 480.803.

Andre forsikringsrelaterte inntekter (provisjoner)

Vi mottar provisjon for salg av forsikringer fra Gjensidige Forsikring ASA, Gjensidige Pensjonsforsikring AS og Gjensidige Bank ASA. Provisjonene fordeler seg slik:

	2018	2017
Mottatt provisjon fra Gjensidige Forsikring ASA	3 271 181	3 128 319
Mottatt provisjon fra Gjensidige Pensjonsforsikring AS	38 273	34 603
Mottatt provisjon fra Gjensidige Bank ASA	293	225
Sum andre forsikringsrelaterte inntekter	3.309.747	3.163.147

Administrasjonskostnader

Gjensidige Forsikring ASA yter tjenester på flere områder som vi betaler godtgjørelse for. I resultatregnskapet er disse kostnadene inkludert i Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader.

	2018	2017
Kostnader brannforetningen	406 657	489 759
Kostnader øvrige tjenester	91 575	86 460

9. Pensjon

Varig Forsikring Surnadal er forpliktet til å ha en tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Foretakets pensjonsordninger oppfyller lovens krav.

Varig Forsikring Surnadal har både innskuddsbaserte og ytelsesbaserte pensjonsordninger for sine ansatte. Den ytelsesbaserte pensjonsordningen er lagt i en egen pensjonskasse og er lukket for nyansatte. Nyansatte blir meldt inn i den innskuddsbaserte pensjonsordningen.

Innskuddsbasert pensjonsordning

Innskuddspensjon er en privat pensjonsordning som er et supplement til folketrygden. Ytelsene fra pensjonsordningen kommer i tillegg til alderspensjon fra folketrygden. Pensjonsalder er 70 år.

Den innskuddsbaserte ordningen er en ordning hvor foretaket betaler faste innskudd til et fond eller en pensjonskasse, og hvor det ikke foreligger noen juridisk eller underforstått forpliktelse til å betale ytterligere innskudd. Satsene er syv prosent av lønn mellom 0 og 7,1 G og 20 prosent av lønn mellom 7,1 og 12 G.

Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnpensjon etter nærmere bestemte regler.

Ytelsesbasert pensjonsordning

Beskrivelse av ordningen

Alderspensjon sammen med ytelser fra folketrygden og hensyntatt eventuelle fripoliser fra tidligere arbeidsforhold utgjør ca 70 prosent av lønn ved fratredelsesalder, forutsatt full opptjeningstid på 30 år. Pensjonsalderen er 70 år, men for assurandørene gjelder en pensjonsalder på 65 år.

Den ytelsesbaserte ordningen er en ordning som gir de ansatte kontraktsmessige rettigheter til fremtidige pensjonsytelser. Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnpensjon etter nærmere bestemte regler.

I tillegg har Varig Forsikring Surnadal pensjonsforpliktelser overfor enkelte arbeidstakere ut over den ordinære kollektivavtalen. Dette gjelder ansatte med lavere pensjonsalder, arbeidstakere med lønn over 12 G og tilleggspensjoner.

Den ordinære alderspensjonen er en sikret ordning hvor arbeidsgiver bidrar med innbetaling til pensjonsmidler. Pensjon ut over den ordinære kollektivavtalen er en usikret ordning som betales over driften.

Aktuarielle forutsetninger

Fastsatte aktuarielle forutsetninger fremkommer av tabellen. Diskonteringsrenten er den forutsetningen som har størst innvirkning på verdien av pensjonsforpliktelsen. Lønnsregulering, pensjonsregulering og G-regulering er basert på historiske observasjoner og forventet fremtidig inflasjon. Lønnsveksten er satt til 3,2 prosent (3,1), og er justert for alder basert på avtagende lønnskurve. Den ettårige nominelle lønnsveksten 2018/2019 er beregnet til 1,64 prosent (1,74). Årsaken til den lave lønnsveksten er at pensjonsordningen er lukket for nye medlemmer og at gjennomsnittlig alder for ansatte medlemmer er 66,6 år (65,6).

Diskonteringsrenten er basert på en rentekurve som fastsettes med utgangspunkt i OMF-renten (obligasjoner med fortrinnsrett). Diskonteringsrenten er basert på observerte renter frem til cirka ti år. Markedets langsiktige syn på rentenivå er estimert basert på realrentekrav, inflasjon og fremtidig kredittrisiko. I perioden mellom de observerte renter og de langsiktige markedsforventninger er det gjort en interpolasjon. Det er således beregnet en diskonteringskurve for hvert år som det skal utbetales pensjon.

Sensitivitetsanalysen er basert på at kun én forutsetning endres om gangen og at alle andre holdes konstant. Dette er sjelden tilfelle da flere av forutsetningene samvarierer. Sensitivitetsanalysen er utarbeidet ved bruk av samme metode som er lagt til grunn i den aktuarielle beregningen av pensjonsforpliktelsen i balansen.

Risiko

Risiko i netto pensjonsforpliktelse er en kombinasjon av selve pensjonsordningen, pensjonsforpliktelsen, pensjonsmidler, finansieringsnivå og samvariasjon mellom pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Varig Forsikring Surnadal er utsatt for finansiell risiko siden pensjonsmidlene forvaltes i Gjensidige Pensjonskasse som en investeringsvalgportefølje. Finansiell risiko er knyttet til investeringer i aksjer, rentebærende verdipapirer og eiendom. Investeringer foretas hovedsakelig i verdipapirfond og obligasjoner. Den finansielle risikoen omfatter aksje-, rente-, kreditt-, valuta- og likviditetsrisiko, hvorav den største risikofaktoren er renterisiko.

Finansiell risiko i pensjonsmidler estimeres ved bruk av definerte stressparametere for hver aktivaklasse samt forutsetninger om hvordan utviklingen i de ulike aktivklassene samvarierer.

Pensjonsmidlene er høyere enn de beregnede pensjonsforpliktelsene. Imidlertid er bruken av pensjonsmidlene til å betale fremtidige premier begrenset, og det forventes at deler av overfinansieringen vil bli brukt til å øke pensjonsutbetalingene. En økning i forpliktelsene (som for eksempel som følge av rentefritak) vil bli delvis motvirket av en reduksjon i overfinansieringen. Renteoppgang leder til et fall i forpliktelsene som isolert sett kan lede til en økt overfinansiering. Risikofaktorene under må således ses i lys av overfinansieringen.

Renterisiko

Pensjonsmidlenes eksponering mot renterisiko ansees som moderat som følge av at markedsverdivektet durasjon er på ca 2,5 år. Porteføljeverdien vil falle med cirka 2,5 prosent ved et parallelt skift i rentekurven på pluss ett prosentpoeng.

Pensjonsforpliktelsen vil stige med 15,2 prosent ved et parallelt skift i hele rentekurven (rentefall) på minus et prosentpoeng. Verdien vil falle med 9,6 prosent ved en renteøkning på ett prosentpoeng.

Kredittrisiko

Pensjonsmidlenes eksponering mot kredittrisiko ansees som moderat. Hovedtyngden av pensjonskassens renteinvesteringer skal være innenfor «investment grade». Dersom kredittrisiko på global basis økte med en faktor tilsvarende den faktoren som brukes i stresstester for pensjonskasser (tilsvarende en forverring mot 99,5 prosent percentilen) ville det lede til et fall på cirka 9 prosent i obligasjonsporteføljen.

Pensjonsforpliktelsene er eksponert mot noe kredittrisiko da den norske OMF-renten, som er utgangspunkt for fastleggelsen av diskonteringsrente, inneholder en viss kredittrisiko.

Levetid og uførhet

Levetidsforutsetningene er basert på tabellen K2013BE som rapportert av FNO (Finans Norge) AS.

Uførehyppigheten er basert på tabellen IR73. Denne måler uførheten på lang sikt. Forekomsten av uførhet er lav sammenliknet med mange andre arbeidsgivere.

Selskapets ansatte kan bli involvert i større katastrofelignende hendelser som flyulykker, bussulykker, tilskuer til sportsarrangement eller hendelser på arbeidsplassen. Dersom en slik hendelse inntreffer vil pensjonsforpliktelsen kunne øke betraktelig. Det er investert i katastrofeforsikringer som gjør at selskapet får erstatning dersom en slik hendelse inntreffer.

Lønnsutvikling

De fremtidige pensjonsytelsene avhenger av den fremtidige lønnsutvikling og utviklingen i Folketrygdens grunnbeløp (G). Dersom selskapets lønnsutvikling er lavere enn økningen i G, reduseres ytelsene.

Lønnsvekst vil avvike fra den banen som er fastlagt ved at ansatte får høyere eller lavere lønnsvekst enn det som banen tilsier. Selskapet styrer lønnsutvikling for ansatte basert på tariffavtaler og individuelle avtaler. Fra år til år kan det forekomme hopp i lønnsnivå.

Dersom lønnsveksten blir ett prosentpoeng høyere vil det føre til 3,9 prosent økning av forpliktelsen. Dersom lønnsveksten blir ett prosentpoeng lavere faller forpliktelsen med 3,1 prosent. Dersom G øker med ett prosentpoeng faller forpliktelsen med 1,5 prosent.

Minstekrav til nivået på pensjonsmidler

Pensjonsmidlene må tilfredsstille visse minstekrav definert i norsk lov, forskrifter og pålegg fra Finanstilsynet.

Dersom nivået på pensjonsmidlene blir lavere enn en nedre grense, vil selskapet måtte innbetale ekstra pensjonsmidler for å dekke opp for den nedre grensen. Under visse forutsetninger vil også selskapet få tilbakebetalt pensjonsmidler.

I Gjensidige Pensjonskasse måles risiko basert på krav fastsatt av Finanstilsynet i form av stresstester. Disse testene skal reflektere 99,5 prosent «value at risk». Pensjonskassen har en bufferkapitalutnyttelse på cirka 75 prosent, noe som tilsier at det ikke er krav om å tilføre pensjonsmidler for å bedre pensjonskassens soliditet.

Privat avtalefestet pensjonsordning (AFP)

Varig Forsikring Surnadal er som medlem i FNO tilknyttet AFP-avtale for sine ansatte. AFP er en ytelsesbasert ordning som er finansiert i fellesskap av svært mange arbeidsgivere.

Pensjonsordningens administrator har ikke fremlagt beregninger som fordeler pensjonsordningens midler eller forpliktelser til de enkelte medlemsforetakene. Foretaket innregner således ordningen som en innskuddsordning.

Dersom pensjonsordningens administrator framlegger slike fordelinger kan det lede til at ordningen skal innregnes som en ytelsesordning. Imidlertid er det vanskelig å fremkomme med fordelingsnøkler som kan aksepteres av foretaket. En fordelingsnøkkel basert på foretakets andel av samlet årlig lønn vil ikke kunne aksepteres da denne nøkkelen er for enkel og ikke vil reflektere de økonomiske forpliktelsene på en adekvat måte.

	Sikret 2018	Usikret 2018	Sum 2018	Sikret 2017	Usikret 2017	Sum 2017
Antall aktive medlemmer	3	1	4	3	1	4
Antall pensjonister	2	2	4	2	2	4
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen						
Pr. 01.01	5.148.375	1.359.050	6.507.428	4.372.047	949.556	5.321.603
Årets pensjonsopptjening	121.858	13.200	135.058	84.088	7.931	92.019
Arbeidsgiveravgift av årets opptjening	13.892	1.505	15.397	9.586	904	10.490
Rentekostnad	132.313	34.928	167.241	118.650	23.773	142.423
Fjernet KPI-regulering av løpende pensjoner	0	0	0	0	0	0
Aktuarielle gevinster og tap	269.278	36.852	306.129	732.019	541.888	1.273.907
Utbetalte ytelser	-172.602	-88.591	-261.193	-168.014	-148.117	-316.131
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler	-31.450	-10.099	-41.549		-16.885	-16.885
Virkning av den øvre grense for eiendelen	583.716		583.716			0
Pr. 31.12	6.065.381	1.346.843	7.412.224	5.148.375	1.359.050	6.507.428
Beløp innregnet i balansen						
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen	6.065.381	1.346.843	7.412.224	5.148.375	1.359.049	6.507.424
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	-6.248.048		-6.248.048	-6.144.369		-6.144.369
Netto pensjonsforpliktelse/(pensjonsmidler)	-182.667	1.346.843	1.164.176	-995.993	1.359.049	363.056
Virkelig verdi av pensjonsmidlene						
Pr. 01.01	6.144.369		6.144.369	6.231.948		6.231.948
Renteinntekt	157.910		157.910	170.169		170.169
Avkastning ut over renteinntekt	-157.506		-157.506	-89.735		-89.735
Bidrag fra arbeidsgiver	307.327	10.099	317.426		16.885	16.885
Utbetalte ytelser	-172.602		-172.602	-168.014		-168.014
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler	-31.450	-10.099	-41.549		-16.885	-16.885
Pr. 31.12	6.248.048	0	6.248.048	6.144.369	0	6.144.369
Pensjonskostnad innregnet i resultatet						
Årets pensjonsopptjening	121.858	13.200	135.058	84.088	7.931	92.019
Rentekostnad	132.313	34.928	167.241	118.650	23.773	142.423
Renteinntekt	-157.910		-157.910	-170.169		-170.169
Arbeidsgiveravgift	13.892	1.505	15.397	9.586	904	10.490
Pensjonskostnad	110.153	49.633	159.785	42.155	32.608	74.762
Kostnader er innregnet i følgende regnskapslinje i resultatregnskapet						
Forsikringsrelaterte adm kostnader inkl. provisjon for mottatt gjenforsikring og salgskostnader	110.153	49.633	159.785	42.155	32.608	74.762
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel innregnet i andre inntekter og kostnader						
Akkumulert beløp pr. 01.01.	4.415.291		4.415.291	3.051.650		3.051.650
Avkastningen på pensjonsmidler	157.506		157.506	89.735		89.735
Endringer i demografiske forutsetninger	355.746	59.134	414.880	405.736	501.901	907.637
Endringer i økonomiske forutsetninger	-86.468	-22.282	-108.750	326.283	39.987	366.270
Virkningen av den øvre grensen for eiendelen	583.716		583.716			
Akkumulert beløp pr. 31.12.	5.425.791	36.852	5.462.643	3.873.403	541.888	4.415.291

Aktuarielle forutsetninger			
Diskonteringsrente	2,98 %		2,57 %
Lønnsregulering	3,20 %		3,10 %
Endring i folketrygdens grunnbeløp	3,20 %		3,10 %
Pensjonsregulering	0,00 %		0,00 %
Øvrige spesifikasjoner			
Beløp innregnet som kostnad for bidrag til den innskuddsbaserte pensjonsordningen	38.259		36.421
Beløp innregnet som kostnad for bidrag til Fellesordningen for LO/NHO	35.533		41.536
Forventet innbetaling til Fellesordningen for LO/NHO neste år	35.569		41.578
Forventet innbetaling til den ytelsesbaserte pensjonsordningen neste år			
Prosent	Endring i pensjons-		Endring i pensjons-
Sensitivitet			
10 % økt dødelighet	-3,50 %		-3,90 %
10 % redusert dødelighet	2,60 %		2,90 %
+ 1 %-poeng diskonteringsrente	-9,60 %		-11,30 %
- 1 %-poeng diskonteringsrente	15,20 %		14,80 %
+ 1 %-poeng lønnsjustering	6,50 %		7,70 %
- 1 %-poeng lønnsjustering	-6,10 %		-6,50 %
+ 1 %-poeng G-regulering	-2,90 %		-3,40 %
- 1 %-poeng G-regulering	2,70 %		3,30 %
+ 1 %-poeng pensjonsregulering	13,00 %		10,90 %
- 1 %-poeng pensjonsregulering	0,00 %		0,00 %

Verdsettelseshierarki 2018	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	SUM
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsett.teknikk basert på obs. markedsdata	Verdsett.teknikk basert på ikke obs markedsdata	pr. 31.12.2018
Aksjer og andeler	-	368.635	-	368.635
Obligasjoner	-	5.741.956	-	5.741.956
Derivater	-	137.457	-	137.457
Sum	-	6.248.048	-	6.248.048

Verdsettelseshierarki 2017	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	SUM
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsett.teknikk basert på obs. markedsdata	Verdsett.teknikk basert på ikke obs markedsdata	pr. 31.12.2017
Aksjer og andeler	-	768.046	-	768.046
Obligasjoner	-	4.884.773	-	4.884.773
Derivater	-	276.497	-	276.497
Bank	-	215.053	-	215.053
Sum	-	6.144.369	-	6.144.369

10. Skatt

	2018	2017
Midlertidige forskjeller		
Tap på fordringer		
Driftsmidler	219.118	300.742
Pensjonsforpliktelse	-1.164.178	-363.057
Andre midlertidige forskjeller (estimatawik pensjonsforpliktelse mot egenkapitalen)	5.462.643	4.415.291
Avvikling sikkerhetsavsetning	1.776.056	1.973.397
Sum midlertidige forskjeller	6.293.639	6.326.373
Estimatawik pensjonsforpliktelse mot egenkapitalen	-1.047.352	-1.363.641
Sum midlertidige forskjeller over resultatet	830.996	1.911.082
Aksjer, andeler, obligasjoner og øvrige verdipapirer	4.257.967	4.157.604
Fremførbart underskudd		
Netto midlertidige forskjeller	5.088.963	6.068.686
Utsatt skatt/(utsatt skattefordel)	1.272.241	1.517.172
Utsatt skatt/(utsatt skattefordel) direkte mot egenkapitalen (sikkerhetsavsetning + skatt på actuarielle gev/tap pensjon)	261.838	340.911
Utsatt skatt/(utsatt skattefordel) over resultatet	-245.474	-103.546
Beregning av skattepliktig inntekt		
Resultat før skattekostnad	1.528.906	7.316.063
Endring i midlertidige forskjeller over resultatet	32.733	-11.120
Permanente forskjeller	105.913	88.808
Regnskapsmessig/skattemessig gevinst/tap ved salg av aksjer	-5.756.836	913.789
Tilbakeføring av verdiendring/verdiøkning finansielle omløpsmidler	6.401.369	-6.397.547
Aksjeutbytte etter fritaksmetoden	-227.821	-32.542
Tilbakeføring 3 % av skattefrie inntekter etter fritaksmetoden	6.833	976
Ikke fradragsberettiget rente på ilignet skatt		1.043
Skattepliktig inntekt	2.091.097	1.879.470
Benyttelse av fremførbart underskudd		
Mottatt konsebidrag		
Fremførbart underskudd		
Betalbar skatt	522.774	469.868
Spesifikasjon av skattekostnad		
Betalbar skatt	522.774	469.868
Formuesskatt	70.812	76.731
Skatt på andre resultatkomponenter	261.838	340.911
Endring utsatt skatt/utsatt skattefordel	-245.474	-103.546
Korreksjon tidligere år	-631	-58
Skattekostnad i regnskapet	609.319	783.906
Avstemming av skattekostnad		
Skattekostnad i regnskapet	609.319	783.906
Skatt av resultat før skattekostnad	382.227	1.829.016
Forsk mellom årets skattekostn og 25 % av res. før skatt	227.093	-1.045.110
Forklaring på hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør 25 % av resultatet før skatt		
Skatt av midlertidige forskjeller verdipapirer	25.091	234.040
Skatt av permanente forskjeller	131.348	-1.356.084
Skatt av ikke skattepliktig rente på tilbakebetalt skatt	0	261
Formuesskatt	70.812	76.731
For lite betalt skatt tidligere år	-158	-58
Sum differanse	227.093	-1.045.110

Endringer i skattereglene for forsikringsforetak

Skattemessig fradrag for forsikringstekniske avsetninger i skadeforsikringsforetak begrenses med virkning fra 2018 til avsetninger for sannsynlige fremtidige kostnader knyttet til forsikringsforpliktelse. Det gis dermed ikke lenger skattemessig fradrag for avsetninger til naturskadekapital og garantiordningen for skadeforsikring. Det er gitt en overgangsordning hvorved avsetningene til naturskadekapitalen og garantiordningen for skadeforsikring per 1.1.2018 skattemessig kan settes på en egen konto som kommer til beskatning først ved avvikling av skadeforsikringsvirksomheten. Det avsettes ikke utsatt skatt på naturskadekapital og avsetning til garantiordningen for skadeforsikring (Norge) i samsvar med Årsregnskapsforskriftens § 3-4.

De skattemessige forsikringstekniske avsetningene blir redusert i 2018, hovedsakelig ved at den tidligere sikkerhetsavsetningen ikke lenger inngår i disse. En overgangsregel gir imidlertid foretaket

anledning til å fordele den skattemessige inntektsføringen av denne reduksjonen lineært over 10 år, første gang i 2018. Det aktuelle beløpet som fordeles er 1.973.396 kroner.

11. Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr

	Anlegg og utstyr
Anskaffelseskost pr. 01.01.17	3.555.055
Tilgang i året	79.963
Utrangert	
Avgang i året	(670.000)
Anskaffelseskost pr.31.12.17	2.965.018
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 01.01.17	1.947.098
Årets ordinære avskrivninger	207.825
Tap ved verdifall innregnet i resultatet i perioden	
Tilbakeført utrangert	
Avgang ordinære avskrivninger	(259.923)
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 31.12.17	1.895.000
Bokført verdi 31.12.17	1.070.018
Avskrivningsmetode	Lineært
Utnyttbar levetid (år)	10-33%
	Anlegg og utstyr
Anskaffelseskost pr. 01.01.18	2.965.018
Tilgang i året	1.873.784
Utrangert	
Avgang i året	
Anskaffelseskost pr.31.12.18	4.838.802
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 01.01.18	1.895.000
Årets ordinære avskrivninger	277.858
Tap ved verdifall innregnet i resultatet i perioden	
Tilbakeført utrangert	
Avgang ordinære avskrivninger	
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 31.12.18	2.172.858
Bokført verdi 31.12.18	2.665.944
Avskrivningsmetode	Lineært
Utnyttbar levetid (år)	10-33%

12. Aksjer i tilknyttede selskaper

	Forretn. kontor	Eierandel	Kostpris 31.12.2018	Bal.ført verdi 31.12.2018	Kostpris 31.12.2017	Bal.ført verdi 31.12.2017
Tilknyttede selskaper Stangvik Eiendom AS		33 %	1.800.000	1.800.000	1.800.000	1.800.000

13. Finansielle eiendeler og forpliktelser

Virkelig verdi

Finansielle eiendeler og forpliktelser som innregnes til virkelig verdi har balanseført verdi lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Instrumenter klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av instrumentene.

Nedenfor redegjøres for de ulike verdsettelsesnivåene og hvilke finansielle eiendeler/forpliktelser som inngår på hvilke nivåer.

Kvoterte priser i aktive markeder

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendel/forpliktelses virkelige verdi. En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på kvoterte priser i aktive markeder dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessig forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. Finansielle eiendeler/forpliktelser som verdsettes basert på kvoterte priser i aktive markeder klassifiseres som nivå én i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå én i verdsettelseshierarkiet:

- Børsnoterte aksjer
- Stats- og statsgaranterte obligasjoner/verdipapirer med fast avkastning
- Børsnoterte fond (ETF)
- Valutaterminer, aksjeopsjoner, fremtidige renteaftaler og valutaswapper hvis virkelige verdi er derivert fra verdien av underliggende instrumenter. Derivatene i disse kategoriene verdsettes ved hjelp av allment brukte verdsettelsesmetoder for derivater (opsjonspringsmodeller etc.).
- Aksjefond, obligasjonsfond, hedgefond og kombinasjonsfond hvis virkelige verdi er bestemt å bakgrunn av verdien av instrumentene som fondene har investert i.
- Børsnoterte ansvarlige lån

Verdsettelse basert på observerbare markedtsdata

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi av finansielle eiendeler/forpliktelser fortrinnsvis ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedtsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på observerbare markedtsdata dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle eiendeler/forpliktelser er klassifisert som nivå to i verdsettelseshierarkiet:

- Sertifikater, obligasjoner og indeksobligasjoner som ikke er noterte, eller som er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene i disse kategoriene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt.
- Rentebærende forpliktelser (bankdrift) målt til virkelig verdi. De rentebærende forpliktelsene verdsettes basert på observerbare rentekurver.
- Eiendomsfond. Eiendomsfondene verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier fra fondsforvaltere. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering.

Verdsettelse basert på ikke-observerbare markedtsdata

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedtsdata er tilgjengelige, verdsettes finansielle eiendeler/forpliktelser ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedtsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på ikke-observerbare markedtsdata dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på kvoterte priser i aktive markeder, og heller ikke er basert på observerbare markedtsdata. Finansielle eiendeler/forpliktelser som er verdsatt basert på ikke-observerbare markedtsdata er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet:

- Unoterte private equity-investeringer (PE) og lokale eiendomsinvesteringer.
- PE-investeringene som ikke er organisert som fond verdsettes ved hjelp av kontantstrømsanalyser, prismultipler og nylige markedstransaksjoner. PE-investeringene som er organisert som fond verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier (Net Asset Value) fra fondsforvaltere i henhold til IPEV-retningslinjer (International Private Equity and venture capital Valuation) fastsatt av Equity Venture Capital Association. NAV-verdiene fastsettes av fondsforvaltere ved hjelp av den/de verdsettelsesmetoder i IPEV-retningslinjene som anses som best egnet til å estimere virkelig verdi, gitt de faktiske omstendigheter, for hver underliggende investering. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering. NAV-verdiene justeres deretter for objektive hendelser i de enkelte fond siden forrige rapporteringsdato. Den typiske objektive hendelse er utvikling i verdi på underliggende børsnoterte selskaper siden siste rapportering fra fondet.
- Varig Forsikring Surnadal egne utlån

Verdsettelsesprosess finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre

Investeringsansvarlig i samråd med daglig leder fastsetter hvilke verdsettelsesmodeller som skal benyttes ved verdsettelse av finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet. Evaluering av modellene gjøres ved behov. Investeringenenes virkelige verdier og resultater samt overholdelse av fastsatte rammer rapporteres ukentlig til daglig leder samt månedlig til styret.

Sensitivitet finansielle eiendeler nivå tre

Sensitivitetsanalysen for finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata viser resultateffekten av realistiske og plausible markedsutfall. Generelle markedsnedgang eller forverrede framtidsutsikter kan påvirke forventning om fremtidige kontantstrømmer eller anvendte multipler som igjen vil medføre at verdien reduseres. Et verdifall på ti prosent anses som et realistisk og plausibelt markedsutfall for både aksjer og andeler, samt rentebærende verdipapirer som inngår i nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

	Balanseført verdi 31.12.2018	Virkelig verdi 31.12.2018	Balanseført verdi 31.12.2017	Virkelig verdi 31.12.2017
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	37.343.370	37.343.370	39.423.076	39.423.076
Rentebærende verdipapirer	20.575.491	20.575.491	18.900.918	18.900.918
Finansielle eiendeler som holdes til forfall				
Obligasjoner som holdes til forfall		-		-
Utlån og fordringer				
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning klassifisert som lån og fordringer		-		-
Utlån		-		-
Fordringer i forbindelse med direkte forretning og gjenforsikring	828.489	828.489	486.803	486.803
Andre fordringer	327.566	327.566	1.140.892	1.140.892
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		-		-
Kontanter og bankinnskudd	3.920.162	3.920.162	6.357.631	6.357.631
Sum finansielle eiendeler	62.995.078	62.995.078	66.309.321	66.309.320
Finansielle forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Ansvarlig lån		-		-
Andre forpliktelser	4.740.460	4.740.460	6.181.110	6.181.110
Forpliktelser i forbindelse med forsikring og gjenforsikring		-		-
Påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter	297.046	297.046	273.565	273.565
Forpliktelser innen konsernet		-		-
Sum finansielle forpliktelser	5.037.506	5.037.506	6.454.675	6.454.675

Verdsettelseshierarki 2018	Nivå 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett. teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett. teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler		26.486.352	12.657.018	39.143.370
Rentebærende verdipapirer		20.575.491		20.575.491

Verdsettelseshierarki 2017	Nivå 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett. teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett. teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler		29.103.244	12.119.832	41.223.076
Rentebærende verdipapirer		18.900.918		18.900.918

Avstemming finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3) 31.12.2018

	Pr. 1.1.2018	Netto realisert/urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Oppgjør	Overføring til/fra nivå 3	Pr. 31.12.2018	Andel av netto realisert/urealisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som ennå eies pr. 31.12.2018
Aksjer og andeler	12.119.832	650.826	794.628	(908.268)	278.903		12.657.018	
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning							-	
Sum	12.119.832	650.826	794.628	(908.268)	278.903	-	12.657.018	-

Sensitivitet finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3)

		Sensitivitet
Aksjer og andeler	Verdifall på 10%	1.265.702
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	Verdifall på 10%	0
Sum		1.265.702

Avstemming finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3) 31.12.2017

	Pr. 1.1.2017	Netto realisert/urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Oppgjør	Overføring til/fra nivå 3	Pr. 31.12.2017	Andel av netto realisert/urealisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som ennå eies pr. 31.12.2017
Aksjer og andeler	8.400.233	2.230.930	3.810.803	(2.322.133)	608.668		12.119.833	
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning							-	
Sum	8.400.233	2.230.930	3.810.803	(2.322.133)	608.668	-	12.119.833	-

Sensitivitet finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3)

		Sensitivitet
Aksjer og andeler	Verdifall på 10%	1.211.983
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	Verdifall på 10%	0
Sum		1.211.983

14. Aksjer og andeler

Andre norske aksjer	Organisasjonsnummer	Markeds verdi
Simulatorgolf Surnadal AS	993402265	30.360
BK Forum AS	919864222	10.000
Pareto PE II AS	991478523	100.634
Sum andre norske aksjer		140.994

Norske aksjefond	Organisasjonsnummer	Markeds verdi
Pareto Investment Fund	977287677	951.408
KLP Aksje Global Indeks 2	987570199	1.061.806
Nordea Norge Verdi	977464811	1.237.755
KLP Aksje Norge Indeks	988425958	2.307.812
Sum norske aksjefond		5.558.781

Utenlandske aksjefond	Markeds verdi
Aberdeen Emerging Markets Eq	603.389
Vantobel Emerging Markets Eq	647.430
Global Equities Class A	5.162.155
Private Eq 2014-2015 A NOK	927.489
Private Eq 2015-2016 A NOK	612.095
Global Equities B NOK	5.336.341
Arctic Norwegian Equities D	1.217.906
FF-AKO Long/Short NOK	3.430.213
FF-Viking Glo Inv. USD Note 1	3.463.544
Multistrategy Hegde	1.066.593
Private Equity 2016-2017 A	467.410
Private Equity 2017-2018 A	245.475
Sum utenlandske aksjefond	23.180.040

Grunnfondsbevis	Organisasjonsnummer	Markeds verdi
Grunnfondsbevis Surnadal Sparebank	937900031	105.783
Sum grunnfondsbevis		105.783

Private equity-investeringer	Organisasjonsnummer	Markeds verdi
FO Viking Venture III AS	979912986	825.775
FO Hitec Vision V (B) IS	979912986	533.073
FO Sec. Direct III AS	979912986	900.055
FO Glo Priv. Eq. 2010 IS	979912986	717.677
FO Nordic Venture 2010 IS	979912986	1.205.951
FO Pri Eq 2012 & 2013 IS	979912986	432.849
FO Pri Equity 2013 & 2014 IS	979912986	775.210
Aberdeen Eiend. F. Norge I KS		1.334.198
Sum private equity-investeringer		6.724.788

Eiendomsfond	Organisasjonsnummer	Markeds verdi
Aberdeen Eiend.f. Norge I AS	997592816	13476
Sum eiendomsfond		13.476

Utenlandske eiendomsfond	Organisasjonsnummer	Markeds verdi
Real Estate Core +		1619508
Sum utenl. eiendomsfond		1.619.508
Sum aksjer og andeler		37.343.370

15. Egenkapital

Opptjent egenkapital

Naturskadefond

Driftsresultat fra den obligatoriske naturskadeforsikringen skal reguleres mot naturskadekapitalen. Naturskadekapitalen er bunden kapital og kan bare benyttes til erstatninger etter naturskader i Norge. Med naturskade forstås skade som direkte skyldes naturulykke, så som skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd.

Garantiordningen

Avsetning til garantiordning er bunden kapital og skal gi sikkerhet for at forsikringstakerne etter direkte skadeforsikringsavtaler avsluttet i Norge mottar riktig oppfyllelse av forsikringskrav som følger av avtalen.

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel består av avkastning på pensjonsmidler ut over renteinntekt samt gevinster/tap som oppstår ved endring av de aktuarielle forutsetninger som benyttes ved beregning av pensjonsforpliktelse.

Annen opptjent egenkapital

Annen opptjent egenkapital er kundenes balanseførte egenkapital som består av årets og tidligere års resultat og inkluderer også avsetninger til pliktige fond (naturskadefond, garantiordning). Andel av årets overskudd som ikke utbetales som utbytte tilføres annen opptjent egenkapital. Ved underskudd blir opptjent egenkapital redusert.

16. Betingede forpliktelser

	2018	2017
Garantier og kommittert kapital	7.582.258	6.790.702
Brutto garantier	10.738.951	9.907.009
Kommittert kapital, ikke innbetalt	3.156.692	3.116.307

17. Hendelser etter balansedagen

Det har ikke oppstått vesentlige hendelser etter balansedagen.

Til generalforsamlingen i Varig Forsikring Surnadal

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Varig Forsikring Surnadals årsregnskap som viser et overskudd på kr 134 073. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2018, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

NORDMØRE REVISJON AS

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Kristiansund, 21. mars 2019

Nordmøre Revisjon AS

Toril Ulfnes

Registrert revisor